

Військовий облік

Гайд для
здобувачів вищої освіти

Основні нормативні документи

Закони

Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» визначає:

- Хто підлягає військовому обліку, порядок постановки та зняття з обліку;

Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»

- Встановлює правила мобілізації та права на відстрочку для здобувачів освіти.

Підзаконні акти

Постанова Кабінету Міністрів України №1487 від 30.12.2022 «Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів»

- Головний документ, який визначає облік у закладах освіти.

Наказ Міністерства оборони України №402 від 30.12.2022

- Затвердив Інструкцію з організації ведення військового обліку в закладах освіти.

Відповідальність

Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП)

- Ст. 210: відповідальність за порушення правил військового обліку.
- Ст. 211: відповідальність посадових осіб (у тому числі закладів освіти).

Листи та роз'яснення Міністерства освіти і науки України (МОН)

Невиконання цих обов'язків може призвести до адміністративної або навіть кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством України.

Що таке військовий обов'язок

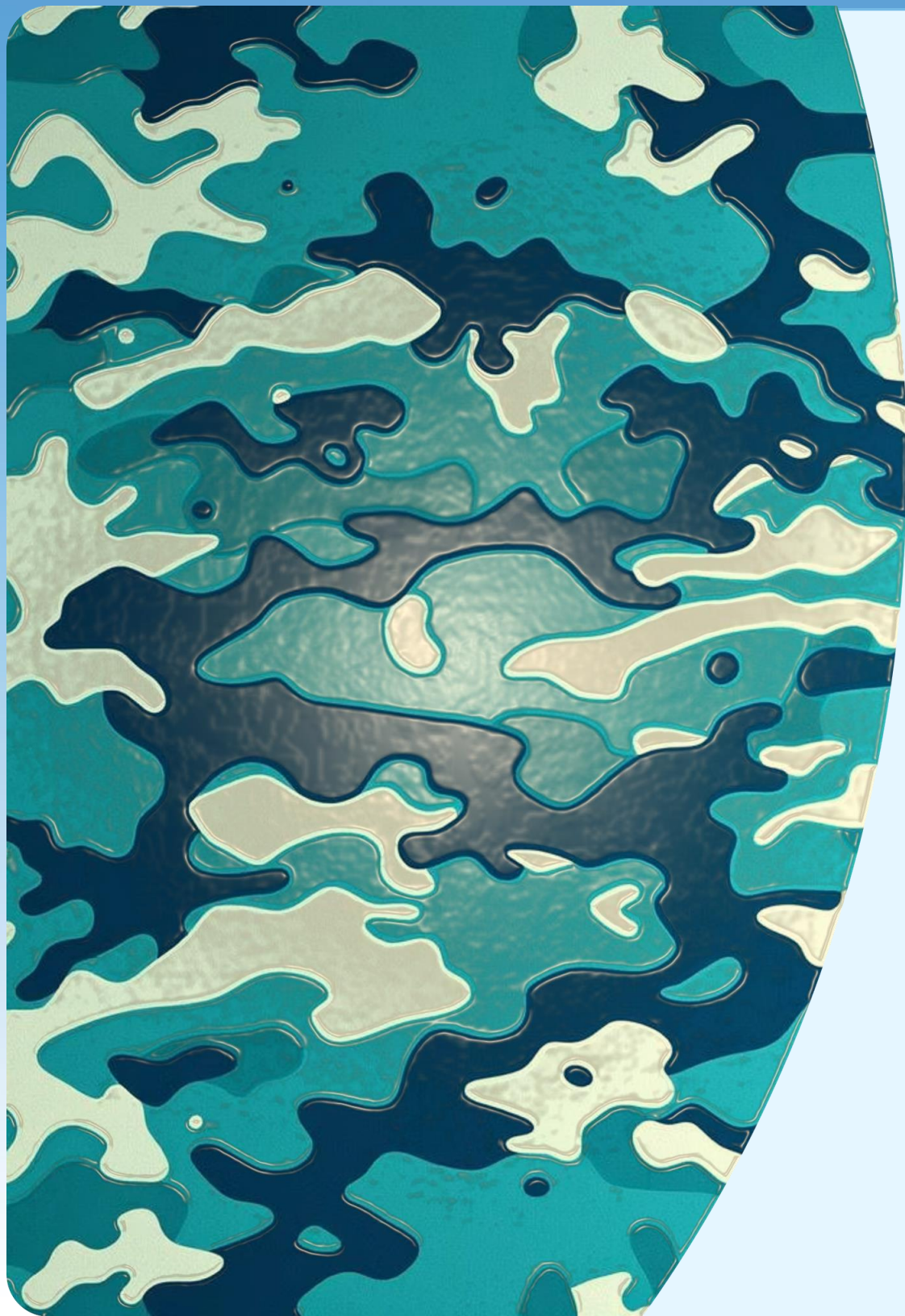
Згідно зі ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (№ 2232-XII від 25.03.1992, зі змінами)

1. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України **є конституційним обов'язком громадян України.**

2. **Військовий обов'язок** установлюється з метою підготовки громадян України до захисту Вітчизни, забезпечення особовим складом Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення.

3. **Військовий обов'язок включає:**

- підготовку громадян до військової служби;
- взяття громадян на військовий облік;
- прийняття в добровільному порядку (за контрактом) та призов (направлення) на військову службу;
- проходження військової служби;
- виконання військового обов'язку в запасі;
- проходження служби у військовому резерві;
- дотримання правил військового обліку.

Згідно з п. 9 ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (№ 2232-XII від 25.03.1992, зі змінами) **щодо військового обов'язку громадяни України поділяються на такі категорії:**

- **допризовники** - особи, які підлягають взяттю на військовий облік;
- **призовники** - особи, які взяті на військовий облік;
- **військовослужбовці** - особи, які проходять військову службу;
- **військовозобов'язані** - особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави;
- **резервісти** - особи, які проходять службу у військовому резерві Збройних Сил України, інших військових формувань і призначені для їх комплектування у мирний час та в особливий період.

Хто підлягає військовому обліку в закладі вищої освіти?

Згідно зі ст. 33 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (№ 2232-XII від 25.03.1992, зі змінами) «На військовому обліку перебувають призовники, військовозобов'язані та резервісти».

◆ **Призовники** — громадяни України чоловічої статі, які досягли **18-річного віку**, підлягають приписці до призовних дільниць і з цього часу вперше беруться на військовий облік.

◆ **Військовозобов'язані** — **по досягненню 25 років** особи, які відслужили строкову службу або були зараховані у запас, а також ті, хто придатний до служби за станом здоров'я.

◆ **Резервісти** — особи, які уклали контракт про проходження служби у військовому резерві.

Кожному громадянину, який має військовий обов'язок (призовнику, військовозобов'язаному, резервісту), **оформлюється та видається військово-обліковий документ.**

Це документ, який підтверджує вашу належність до виконання військового обов'язку.

Військово-обліковий документ

1. Призовники (від 18 років до 25 років)

- Документ: **Свідоцтво про приписку до призовної дільниці (приписне).**
- Видається після проходження медичної комісії у територіальному центрі комплектування (ТЦК та СП).
📖 Норма: Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу», ст. 33.

2. Військовозобов'язані (після 25 років)

- Документ: **Військовий квиток нового зразка** (паперовий або електронний).
- Якщо військовий квиток ще не виготовлено — видається **тимчасове посвідчення військовозобов'язаного.**

📖 Норма: Постанова КМУ №1487 від 30.12.2022

Порядок організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

Електронний чи паперовий?

⚠ Відповідно до Постанови КМУ від 16.05.2024 № 559 військово-обліковий документ може оформлюватися як у паперовій, так і в електронній формі.

Обидві форми мають однакову юридичну силу

Паперовий документ (приписне, військовий квиток, тимчасове посвідчення):

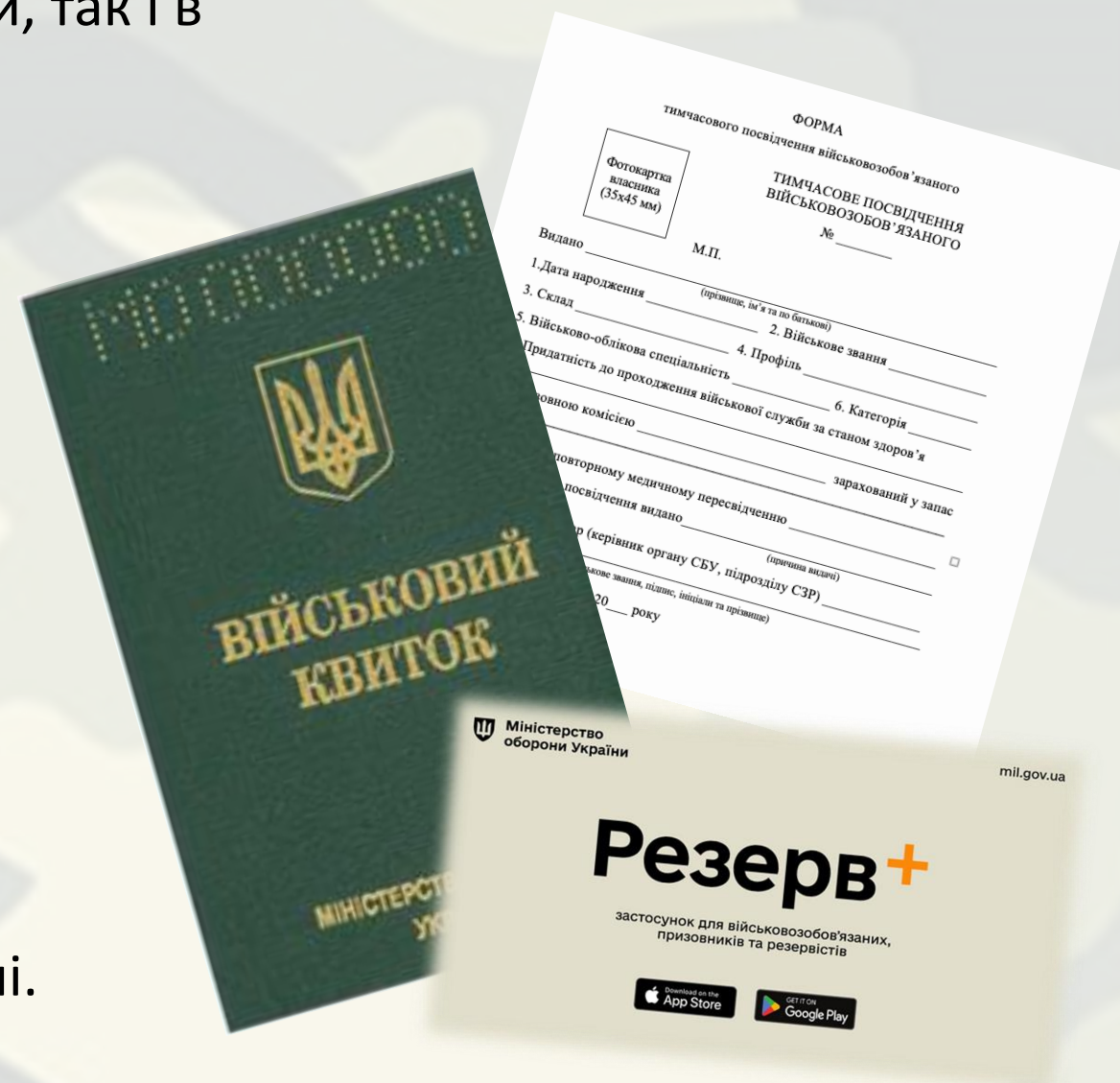
- видається на захищеному бланку;
- чинний по всій території України.

Електронний документ:

- доступний через Електронний кабінет
- військовозобов'язаного «Резерв+»;
- може відображатися у застосунку «Дія»;
- рівнозначний паперовому документу при пред'явленні.

📖 Джерело: Постанова КМУ №559 від 16.05.2024

Роз'яснення Міністерства оборони України (2024–2025 рр.)

Обов'язок стати на військовий облік

Реєстрація у ТЦК та СП

Кожен громадянин, який підлягає військовому обліку, **зобов'язаний стати на облік за своїм місцем проживання, навчання або роботи** у відповідних територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП).

Це базовий крок для ведення коректного обліку.

Уточнення персональних даних

У випадку зміни персональних даних

- Місце проживання
- Сімейний стан
- Місце навчання або роботи
- Контактні дані (номер телефону, e-mail).

необхідно **протягом 7 днів**

повідомити про це ТЦК та СП.

Це може бути зроблено особисто або через електронний кабінет призовника.

Отримання нового військово-облікового документа

Після досягнення 25-річного віку призовники зобов'язані замінити приписне свідоцтво на **тимчасове посвідчення військовозобов'язаного або військовий квиток**.

Цей документ є підтвердженням вашого статусу і має бути актуалізований.

Невиконання цих обов'язків може призвести до адміністративної або навіть кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством України.

Військовий облік у закладі освіти

Заклади вищої освіти відіграють ключову роль у системі військового обліку здобувачів освіти. Вони є першою інстанцією, яка збирає та передає інформацію про студентів до ТЦК та СП. Цей процес починається вже під час зарахування до ХДАК.

- **Зарахування на військовий облік:** Відповідальна особа за ведення військового обліку здобувачів та працівників ХДАК – **Писар Наталія Валеріївна** . Саме до відділу кадрів здобувачі мають надавати необхідні документи та інформацію. ХДАК збирає дані та формує списки для перевірки ТЦК та СП.
- **Необхідні документи:** Для підтвердження статусу студента та можливості оформлення відстрочки, першочерговим документом є **довідка про навчання з ЄДЕБО** (Єдиної державної електронної бази з питань освіти). Ця довідка є офіційним підтвердженням вашого статусу здобувача освіти. Замовити її можна в деканаті або у відділі кадрів ХДАК.
- **Значення довідки з ЄДЕБО:** Довідка з ЄДЕБО є обов'язковою для пред'явлення в ТЦК та СП як доказ вашого навчання на денній або дуальній формі, що дає право на відстрочку.

ХДАК є не лише освітнім закладом, а й важливою ланкою у системі державного військового обліку, забезпечуючи взаємодію між студентами та військовими органами.

Як отримати довідку про навчання для військового обліку?

01

Звернення до адміністрації

Зверніться до деканату вашого факультету або безпосередньо до відділу кадрів ХДАК.

03

Отримання та перевірка довідки

Після оформлення, вам видадуть довідку. На ній буде унікальний номер та QR-код. Ви можете самостійно перевірити її автентичність на офіційному сайті ЄДЕБО. Ця перевірка гарантує, що довідка є дійсною та внесена до державної бази.

02

Подача документів

Потрібно подати заяву на отримання довідки, а також пред'явити деякі документи для ідентифікації. До них можуть належати:

- Паспорт громадянина України (ID-картка або книжечка)
- Студентський квиток (як підтвердження вашого статусу)

04

Призначення довідки

Основне призначення цієї довідки – надати її до ТЦК та СП для оформлення або підтвердження вашої відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації. Без цієї довідки відстрочка не може бути оформлена.

Відстрочка від мобілізації для студентів

Право на відстрочку

Згідно з чинним законодавством, право на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації мають здобувачі **вищої освіти**, які навчаються за **денною або дуальною формою** навчання. Це означає, що студент, який вперше отримує вищу освіту (наприклад, бакалавр, магістр після бакалавра), має право на відстрочку.

- Відстрочка оформлюється у ТЦК та СП за місцем вашого військового обліку на підставі довідки про навчання з ЄДЕБО.
- Термін дії відстрочки зазвичай становить 6 місяців, але її можна продовжити, надавши нову довідку про продовження навчання.
- Важливо! Навіть якщо ви маєте право на відстрочку, ви повинні стати на військовий облік і регулярно оновлювати свої дані.

Втрата відстрочки

Існують певні умови, за яких студент може втратити право на відстрочку:

- **Заочна форма навчання:** Студенти заочної форми навчання не мають права на відстрочку.
- **Друга або наступна вища освіта:** Якщо ви вже маєте одну вищу освіту і здобуваєте другу (наприклад, другий бакалаврат або друга магістратура), ви також втрачаєте право на відстрочку.
- **Відсутність оформленої довідки:** Без належної довідки з ЄДЕБО та її своєчасного подання до ТЦК, відстрочка не буде оформлена, або її дія припиниться.
- **Відрахування з університету:** У разі відрахування або призупинення навчання, відстрочка автоматично анулюється.

Обов'язкова базова військова підготовка з 1 вересня 2025 року

Згідно з останніми законодавчими змінами, з 1 вересня 2025 року в Україні запроваджується обов'язкова базова військова підготовка для всіх здобувачів вищої освіти.

Теоретична частина

90 академічних годин теоретичних занять є обов'язковими для всіх студентів (чоловіків та жінок) у закладах вищої освіти.

Практичні заняття

210 годин практичних занять передбачені для чоловіків.

Наслідки відмови

Відмова від проходження базової військової підготовки без поважних причин може стати підставою для відрахування з ЗВО. Це підкреслює важливість цієї ініціативи для держави.

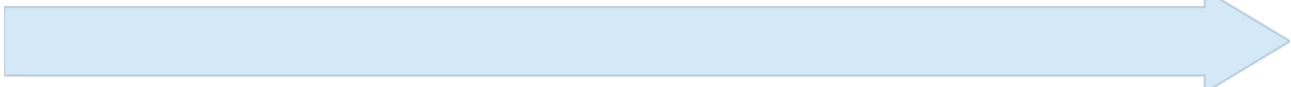
Завершення підготовки

Після успішного завершення базової військової підготовки студентам присвоюють військову облікову спеціальність, що відкриває шлях до подальшої служби або перебування в резерві.

Ця ініціатива спрямована на підвищення обороноздатності країни та формування резерву кваліфікованих кадрів.

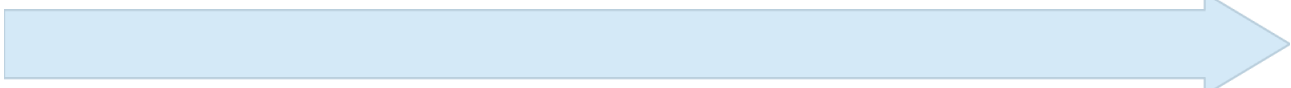
Що робити, щоб не втратити статус студента і відстрочку?

Щоб забезпечити безперервне навчання та зберегти право на відстрочку, студентам необхідно дотримуватися кількох важливих правил:

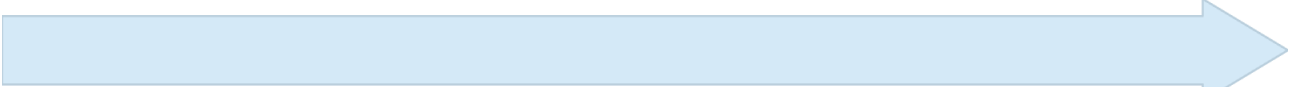
Своєчасне оформлення довідок

Регулярно (зазвичай щорічно) оформлюйте та продовжуйте довідку про навчання з ЄДЕБО. Завжди перевіряйте її дійсність та своєчасно подавайте до ТЦК та СП.

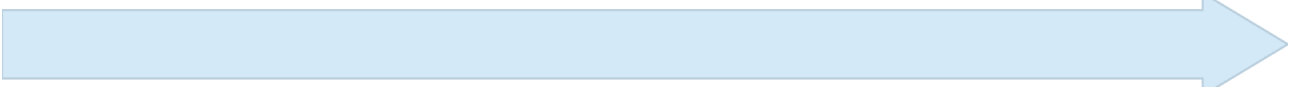
Проходження базової військової підготовки

Починаючи з II семестру 2025 – 2026 навчального року, обов'язково виконуйте всі вимоги щодо проходження базової військової підготовки. Уникайте пропусків без поважних причин.

Оновлення персональних даних

Регулярно оновлюйте свої персональні дані у ТЦК або через електронний кабінет призовника. Повідомляйте про зміну місця проживання, одруження, народження дітей тощо.

Інформування університету

Повідомляйте деканат, або відділ кадрів вашого вишу про всі зміни у вашому військово-обліковому статусі, а також про будь-які запити або вимоги з боку ТЦК.

Дотримання цих рекомендацій допоможе уникнути проблем з військовим обліком та зберегти ваш статус студента.

Військовий облік – це обов'язок громадянина України

Дотримання правил військового обліку: Це не лише ваш обов'язок як громадянина, а й внесок у стабільність та безпеку країни, а також забезпечення власного майбутнього.

Свідоме ставлення до військового обліку формує відповідальну громадянську позицію.

Якщо у вас виникають питання або потрібна консультація щодо військового обліку, завжди звертайтеся до:

відповідальної особи з ведення військового обліку **Писар Наталії Валеріївни +38 050 825 11 86**

юрисконсульта **Коновала Артема Миколайовича +38 050 683 45 08**

Вони нададуть актуальну інформацію та правову підтримку з питань військового обліку .

ПРАВИЛА

військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів

1. Призовники, військовозобов'язані та резервісти повинні:

1) перебувати на військовому обліку:

- **за задекларованим (зареєстрованим) місцем проживання** — у відповідних районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (військовозобов'язані СБУ — у Центральному управлінні або регіональних органах СБУ (далі — органи СБУ), військовозобов'язані розвідувальних органів — у відповідному підрозділі розвідувального органу). Крім того, призовники, військовозобов'язані та резервісти, які проживають в селах та селищах, а також у містах, де відсутні відповідні районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, повинні перебувати на персонально-первинному військовому обліку у відповідних виконавчих органах сільських, селищних, міських рад;
- **за місцем роботи (навчання)** — в центральних і місцевих органах виконавчої влади, в інших державних органах, в органах місцевого самоврядування, в органах військового управління (органах управління), військових частинах (підрозділах) Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органах спеціального призначення, на підприємствах, в установах, організаціях, закладах освіти, закладах охорони здоров'я незалежно від підпорядкування і форми власності;

2) **прибувати за викликом** районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів на збірні пункти, призовні дільниці, до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів у строки, зазначені в отриманих ними документах (мобілізаційних розпорядженнях, повістках, розпорядженнях) районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів для взяття на військовий облік та визначення призначення на особливий період, оформлення військово-облікових документів, проходження медичного огляду, направлення на підготовку з метою здобуття або вдосконалення військово-облікової спеціальності, призову на військову службу або на навчальні (перевірочні) та спеціальні збори військовозобов'язаних та резервістів;

{Підпункт 3 пункту 1 виключено}

4) **проходити медичний огляд та лікування** в закладах охорони здоров'я згідно з рішеннями комісій з питань взяття на військовий облік, направлення для проходження базової військової служби або військово-лікарських комісій районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, закладів охорони здоров'я СБУ, а у розвідувальних органах — за рішенням керівників відповідних підрозділів або військово-лікарської комісії розвідувальних органів;

5) **проходити підготовку** до військової служби, **військову службу** і виконувати військовий обов'язок **у запасі**, проходити службу у військовому **резерві**;

{Підпункт 6 пункту 1 виключено}

7) особисто в семиденний строк з дня прибуття **до нового місця проживання** прибувати із паспортом громадянина України і військово-обліковими документами до відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки (органу СБУ, відповідного підрозділу розвідувального органу), який організовує та веде військовий облік на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, **для взяття на військовий облік**;

8) у випадку зміни персональних даних, зазначених у пунктах 7 та 7-1 частини першої статті 7 Закону України «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів», повідомляти про такі зміни в семиденний строк через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста або особисто шляхом прибуття до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки чи його відділу (для військовозобов'язаних та резервістів СБУ чи розвідувальних органів — до відповідного орга-

ну СБУ чи розвідувального органу України). Такі персональні дані можуть повідомлятися не частіше ніж один раз на сім днів через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста;

9) негайно повідомляти районним (міським) територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки, органам СБУ, відповідним підрозділам розвідувальних органів за місцем військового обліку **про втрату військово-облікового документа**;

10) **звіряти** не рідше одного разу на п'ять років власні персональні дані з обліковими даними районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів;

10¹) у період проведення мобілізації (крім цільової) та/або протягом дії правового режиму воєнного стану:

- у разі **залишення свого місця проживання** стати в семиденний строк з дати взяття на облік внутрішньо переміщеної особи на військовий облік у районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки за місцем перебування на обліку внутрішньо переміщеної особи (військовозобов'язані та резервісти СБУ — в Центральному управлінні або регіональних органах СБУ, а військовозобов'язані та резервісти розвідувальних органів — у зазначений строк повідомити про зміну місця проживання відповідним підрозділам розвідувальних органів);
- мати при собі **військово-обліковий документ** разом з документом, що посвідчує особу, та пред'являти їх за вимогою уповноваженого представника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або поліцейського, а також представника Держприкордонслужби у прикордонній смузі, контрольованому прикордонному районі та на пунктах пропуску через державний кордон;
- **уточнити** протягом 60 днів з дня набрання чинності указом Президента України про оголошення мобілізації, затвердження Верховною Радою України, свої персональні дані через центр надання адміністративних послуг або через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста, або у районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки.

Громадяни України, які були зняті з військового обліку у зв'язку з вибуттям **за межі України** на строк більше трьох місяців, зобов'язані протягом 30 днів з дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 р. № 563 «Про внесення змін до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів» стати на військовий облік одним з таких способів:

- прибуття **особисто** до територіального центру комплектування та соціальної підтримки;
- шляхом **подання заяви** про взяття на військовий облік у довільній формі разом із відомостями, визначеними додатком 4 до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, та копії першої сторінки паспорта громадянина України для виїзду за кордон до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіонального органу СБУ або відповідного підрозділу розвідувальних органів, яким такого громадянина України знято з військового обліку, через закордонну дипломатичну установу України.

Заява подається громадянином України закордонній дипломатичній установі України особисто разом із паспортом громадянина України для виїзду за кордон, який після прийняття заяви повертається громадянину України, або засобами поштового зв'язку разом з копією першої сторінки паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

Закордонна дипломатична установа України надсилає заяву з визначеними документами відповідному територіальному центру комплектування та соціальної підтримки, Центральному управлінню або регіональному органу СБУ або відповідному підрозділу розвідувальних органів на їх адресу електронної пошти, яка розміщена на їх офіційному веб-сайті, у семиденний строк.

Абзаци п'ятий — дев'ятий цього підпункту не застосовуються до працівників системи органів дипломатичної служби України.

11) подавати **щороку до 1 жовтня** до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки документи, що підтверджують **право громадян на відстрочку** від призову на базову військову службу.

2. Якщо за будь-яких обставин повістка районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки **не надійшла**, громадяни призовного віку прибувають до призовної дільниці в десятиденний строк з дня початку відповідного чергового призову на базову військову службу, визначеного указом Президента України.

3. Призовники, військовозобов'язані та резервісти **за порушення правил** військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію, зіпсуття або недбале зберігання військово-облікових документів, яке спричинило їх втрату, притягуються **до адміністративної відповідальності** згідно із Кодексом України про адміністративні правопорушення.

4. Громадяни, які **ухиляються** від військового обліку, навчальних (перевірочних) або спеціальних зборів, від призову на базову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, несуть **кримінальну відповідальність**.